

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

J.nr. 1991-46002-367
Den 9. marts 1992

N O T A T

om

statens hæftelsesansvar for fejl begået af statsligt udpegede bestyrelsesmedlemmer i aktieselskaber

1. Baggrund

I en skrivelse af 24. januar 1992 har Industriministeriet anmodet Justitsministeriet om en udtalelse til brug for besvarelsen af et spørgsmål (S 396) fra medlem af Folketinget Kim Behnke (FP). Spørgsmålet har følgende ordlyd:

»Hvilket bestyrelsesansvar påhviler ministerielt udpegede repræsentanter i bestyrelserne for private subsidiært offentlige aktieselskaber?«

Som begrundelse for spørgsmålet er der anført følgende:

»I forbindelse med f.eks. en række offentligt ejede aktieselskaber indgår der bestyrelsesmedlemmer, som er udpeget af en minister. De pågældende bestyrelsesmedlemmer beklæder ofte en bestyrelsespost med særlig klausul om, at det er et konkret ministerium, der har ret til at besætte nævnte post.

Spørgsmålet er så, hvem bestyrelsesansvaret påhviler. Om det er den enkelte person, eller det er ministeriet (der jo ikke er en person/juridisk person).

Ministeren anmodes om grundigt at beskrive den selskabsretlige konsekvens af, hvor ansvaret ligger, og belyse fordele/ulempes ved disse ministerielt udpegede bestyrelsesmedlemmer.«

I det følgende redegør Justitsministeriet for spørgsmålet om statens hæftelsesansvar for de ansvarspådragende handlinger, som de statsligt udpegede bestyrelsesmedlemmer i aktieselskaber foretager under udførelsen af deres bestyrelsesarbejde. Redegørelsen disponeres således, at der i punkt 2 gives en beskrivelse af bestyrelsesmedlemmernes personlige erstatningsansvar, mens der i punkt 3 redegøres for arbejdsgiveransvaret i almindelighed, hvorefter

der i punkt 4 gives en nærmere analyse af statens hæftelsesansvar.

2. Bestyrelsesmedlemmets erstatningsansvar

Udgangspunktet

I aktieselskabslovens § 140, jf. lovbekendtgørelse nr. 659 af 25. september 1991, findes følgende bestemmelse om bestyrelsesmedlemmets erstatningsansvar:

»§ 140. Stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet skade, er pligtige at erstatte denne. Det samme gælder, når skaden er tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand ved overtrædelse af denne lov eller vedtægterne.«

Efter bestemmelsen kan erstatningsansvaret således kun pålægges et bestyrelsesmedlem, der har handlet uforsvarligt. Bestemmelsen svarer til, hvad der også ville gælde efter dansk rets almindelige erstatningsregel, culpereglen.

Culpereglen finder også anvendelse på de tilfælde, som ikke er omfattet af bestemmelsen, f.eks. hvor et bestyrelsesmedlems erstatningsansvar over for tredjemand baseres på krænkelse af andre normer end de selskabsretlige, se hertil beretning fra arbejdsgruppen vedrørende selvejende institutioner (Finansministeriet, 1989), s. 18 ff., Bernhard Gomard, Aktieselskaber & Anpartsselskaber, 1986, side 320, og Niels Thomsen, A/S-loven med kommentarer, 4. udgave, 1990, side 433.

Lempelse af erstatningsansvaret

I aktieselskabslovens § 143, stk. 1, er der fastsat følgende bestemmelse om nedsættelse af erstatningsansvaret:

»§ 143. Erstatning efter reglerne i §§ 140-142 kan nedsættes, når dette findes rimeligt under